**Hukuk Bölümü 2014/8 E. , 2014/36 K.**

- **2918 SAYILI YASADAN KAYNAKLANAN SORUMLULUK DAVASININ, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESİ**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

**"İçtihat Metni"**

Davacı : Y.G.

Vekili : Av. A.Y.İ.

Davalılar : 1- Karayolları Genel Müdürlüğü (Adli ve İdari Yargıda)

Vekili : Av. S.A.

2- İ.B. (Adli Yargıda)

Vekili : Av. A.U.

3- G. Sigorta A.Ş. (Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 23.12.2008 günü Çarşıbaşı İlçesi Yoruz Mevkii'nde seyir halinde iken, davalı İ.B.'a ait 61……. plakalı aracın, 61……. plakalı kendisine ait araca çarpması ile meydana gelen kazada, aracının hasar gördüğünü, Vakfıkebir Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2008/10 Değişik İş numaralı dosyasında yaptırılan tespite göre hasar bedelinin 11267,00 TL olduğunu, yine aynı dosyada davalı İ.B.'a %60, kendisine de %40 oranında kusur verildiğini, kendisine verilen kusurun esasen davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'ne ait olduğunu belirterek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile 11267,00 TL maddi zararının olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birilikte davalılardan alınarak davacıya verilmesi talebiyle 15.06.2012 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesi; 01.03.2012 gün ve 2009/6 Esas, 2012/54 Karar sayılı kararında özetle, 6100 sayılı HMK'nın geçici 1. Maddesi gereğince, bu kanunun yürürlüğe girmesinden önceki olaylara 6100 sayılı Yasa'nın uygulanmayacağının belirtildiğini, bu nedenle olayın meydana geldiği tarih itibari ile 2577 sayılı Yasa'nın 2/1-b maddesi gereğince davada idare mahkemelerinin görevli olduğunu belirterek; açılan davanın usulden reddine karar vermiş, karar davacı vekili tarafından 04.05.2012 tarihinde temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi; 05.03.2013 gün ve 2012/12585 Esas, 2013/2700 Karar sayılı ilamı ile; dosyada bulunan raporlar arasında kusur durumuna ilişkin olarak çelişki bulunduğunu, bu çelişki giderilmeden karar verilmesinin hukuka aykırı olduğunu belirterek; ilk derece mahkemesi kararının bozulmasına hükmettiği; Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nin bozma üzerine gelen dosyayı mahkemenin 2013/187 Esasına kaydettiği ve yargılamaya bu esas üzerinden halen devam edip; 14.11.2013 tarihli en son celsesinde, dosyanın bilirkişiden dönüşünün beklenmesine karar verdiği tespit edilmiştir.

Davacı vekili aynı istemlerle sadece davalılardan Karayolları Genel Müdürlüğü'ne karşı, 6244,00 TL'nin kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazmini için idari yargı yerinde dava açmıştır.

Trabzon İdare Mahkemesi; 07.03.2013 gün ve 2012/836 Esas, 2013/229 Karar sayılı kararında özetle, 19.01.2011 günü yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasa'nın 14. Maddesi ile değişik 2918 sayılı Yasa'nın 110. Maddesi gereğince açılan davada adli yargının görevli olduğunu belirterek; görev yönünden davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı taraf vekillerince Trabzon Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz edilmiş, Trabzon Bölge İdare Mahkemesi'nin 11.07.2013 gün ve 2013/425 Esas, 2013/431 Karar sayılı kararı ile göreve ilişkin kısım yönünden itirazın reddine ve kararın onanmasına hükmedilmiş ve karar bu şekilde kesinleşmiştir.

Davacı vekili adli ve idari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Bahri AYDOĞAN, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU, Mehmet AKBULUT 'un katılımlarıyla yapılan 27.1.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorumluluk davasında adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı vekilinin istemi üzerine, idari yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

Her ne kadar, Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 01.03.2012 gün ve 2009/6 Esas-2012/54 Karar sayılı kararı , davacı vekili tarafından temyiz edilmiş, Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 05.03.2013 gün ve 2012/12585 Esas ,2013/2700 Karar sayılı ilamı ile bozularak Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2013/187 Esasına kaydedilmiş ve mahkemesince yargılamaya bu esas üzerinden halen devam ediliyor ise de; gerek davacı vekilinin temyiz dilekçesi içeriği, gerek Yargıtay Bozma ilamı kapsamı ve gerekse de davacı vekilinin Trabzon İdare Mahkemesi'ne verdiği 15.06.2013 tarihli dava dilekçesindeki beyanı birlikte değerlendirildiğinde, davacı vekilinin kararı, sadece davalılar İhsan Bal ve G. Sigorta A.Ş. yönünden temyiz ettiği; bu nedenle kararın, Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden kesinleştiği ve Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 28.05.2012 tarihli şerhi ile durumun tespit edildiği anlaşılmakla; davalı Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden, Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen 01.03.2012 gün ve 2009/6 Esas, 2012/54 Karar sayılı, davanın görev yönünden reddine ilişkin kararın , 17.05.2012 tarihinde kesinleştiği ve dosyada 2247 sayılı Yasa'nın 14. Maddesi koşullarının gerçekleştiği sonucuna varılmakla uyuşmazlığın esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 23.12.2008 günü, Çarşıbaşı İlçesi Yoruz Mevkii'nde davalı İ.B.'a ait 61….. plakalı aracın, davacıya ait 61……. plakalı araca çarpması ile meydana gelen kazada aracı hasar gören davacının, olayda kusuru bulunduğunu iddia ettiği davalıdan 6244,00 TL zararının kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemi ile açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden davanın; 23.12.2008 günü meydana gelen trafik kazasında, yolun gözetimini yapmaması, gerekli zorunlu uyarıcı levhaların olay yerinde bulunmaması nedenleri ile kusuru bulunan davalıdan meydana gelen zararın tazmini istemi ile Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açıldığı, davanın görev yönünden reddedilmesi üzerine, davacının bu kez Trabzon İdare Mahkemesi'nde dava açtığı, Trabzon İdare Mahkemesi'nce davanın görevden reddedilmesi üzerine davacının, 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu'nun 14.maddesi uyarınca görevli yargının belirlenmesi istemi ile Mahkememize müracaat ettiği anlaşılmaktadır.

Belediye aleyhine idare mahkemesinde açılan başka bir tazminat talepli tam yargı davasında, İdare Mahkemesi 2918 sayılı Yasanın 110.maddesinin 1.fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinin Anayasaya aykırı olduğu kanısına varmış, İdare Mahkemesinin bu iki cümlenin iptali istemiyle yaptığı başvuruyu inceleyen Anayasa Mahkemesi 08.12.2011 gün ve E:2011/124, K:2011/160 sayı, 08.11.2012 gün ve E:2012/118, K:2012/170 sayı ve 28.05.2013 gün ve E:2013/59, K:2013/68 sayılı aynı içerikli kararları ile; "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceği öngörülmektedir. İtiraz başvurusunda bulunan mahkeme ise idare mahkemesi olup davaya bakmakta görevli ve yetkili mahkeme değildir. Başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir." Kararına varmıştır.

Nihayet, aynı konuda Asliye Hukuk Mahkemesi'nce yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi 26.12.2013 tarih ve E:2013/68, K:2013/165 sayılı kararıyla; yasakoyucunun "haklı neden" ve "kamu yararı" gerekçesiyle idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargı organına bırakabileceği, davanın somutunda da 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile bu görevin adli yargıya bırakılmasında Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmadığı gerekçesiyle, maddenin iptal isteminin oy birliğiyle reddine karar vermiştir. Anayasa'nın 158. inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin 26.12.2013 tarih ve E:2013/68, K:2013/165 sayılı kararı, yasakoyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, 2918 Sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin bu nedenle Anayasa'ya aykırı olmadığına dair olup, esası itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasanın 158 inci maddesi uyarınca başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

**SONUÇ :** Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 01.03.2012 gün ve 2009/6 Esas, 2012/54 Karar sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.1.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.